

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **L., s. r. o.**, so sídlom v T., proti žalovanému **P. C., a. s.**, so sídlom v K., o **zaplatenie 32 328,09 eur**, ktorá sa vedie na Okresnom súd Košice II pod sp. zn. 32 Cb 7/2004, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 18. januára 2011, č. k. 4 Cob 100/2009 – 107, jednomyselne takto,

r o z h o d o l :

Dovolanie žalovaného **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa uznesením z 29. apríla 2009, č. k. 34 Cb 7/2004 – 74 pripustil, aby z konania vystúpil žalobca a na jeho miesto vstúpila spoločnosť C. P., s. r. o., so sídlom v T.. Rozhodol tak s odôvodnením, že k návrhu na zámenu účastníkov bola doložená spoločenská zmluva, podľa ktorej je žalobca zakladateľom spoločnosti C. P., s. r. o. a celý jeho majetok bol vložený do základného imania zakladanej spoločnosti ako vklad podniku. Tým podľa § 477 ods. 1 Obch. zák. došlo k prechodu pohľadávok a bola splnená podmienka pre zámenu účastníkov podľa § 92 O. s. p.

Krajský súd v Košiciach rozhodujúc o odvolaní žalovaného uznesenie súdu prvého stupňa zrušil. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že predpokladom pre zámenu účastníkov podľa § 92 ods. 3 O. s. p. je, že právna skutočnosť, v dôsledku ktorej má dôjsť k zámene účastníkov nastala až po začatí konania. V prejednávanej veci došlo k prechodu práv a povinností, ktorých sa konanie týka zo zákona. Námietka žalovaného, že pohľadávka nemohla byť predmetom vkladu, lebo je neistá, neobstojí. Vkladom podniku prechádzajú všetky práva a povinnosti viažuce sa k podniku, i keď sú neznáme. Okolnosť, že žalovanému veriteľ prechod pohľadávky neoznámil, nemá za následok neplatnosť úkonu, ktorým došlo k prechodu pohľadávky. Na prechod práv a povinností vo veci nemožno aplikovať § 92 ods. 2

a ods. 3 O. s. p., lebo k prechodu pohľadávky došlo zo zákona a súd prvého stupňa mal konať s právnym nástupcom pôvodného žalobcu.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný. Navrhol, aby dovolací súd podľa § 241 ods. 2 písm. a), b) a c) O. s. p. v spojení s § 243b ods. 2, 3 O. s. p. zrušil napadnuté rozhodnutie súde prvého stupňa a konanie zastavil.

V dovolaní uviedol, že ho opiera

- 1) o ustanovenie § 237 písm. c O. s. p. pretože účastník konania (zrejme žalobca) nemal procesnú spôsobilosť a v konaní nebol riadne zastúpený,
- 2) konanie bolo postihnuté inou vadou ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b O. s. p.) a
- 3) rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c O. s. p.).

Žalobca sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods.1 O. s. p.) najskôr to, či sa ním napadá rozhodnutie, proti ktorému je dovolanie prípustné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Súd prvého stupňa pripustil zámenu účastníkov konania, odvolací súd toto uznesenie zrušil. Výsledkom rozhodnutia odvolacieho súdu je rovnaký stav, ako keď súd zámenu nepripustí. Rozhodnutie má v tomto smere charakter zmeňujúceho rozhodnutia, proti ktorému je prípustné dovolanie podľa § 239 ods. 1 O. s. p. Dovolač súd rozhodol o odvolaní žalobcu, ktorým okrem iného žiadal rozhodnutie súde prvého stupňa zrušiť. Žalovaný bol v tejto časti odvolania úspešný a nie je preto osobou oprávnenou proti zmeňujúcej časti rozhodnutie odvolacieho súdu podať dovolanie. Z § 239 O. s. p. preto prípustnosť dovolania v prejednávanej veci nie je možné vyvodiť.

Odvolací súd nevyhovel odvolaniu žalovaného, pokiaľ žiadal, aby odvolací súd zastavil konanie. V tomto smere ma rozhodnutie odvolacieho súdu charakter potvrdzujúceho rozhodnutie, čo v zásade vylučuje prípustnosť dovolania.

Proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu je však prípustné dovolanie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu bolo vydané v konaní, postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O. s. p. Jednou z väd, ktorá zakladá prípustnosť je aj skutočnosť, že účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený (§ 237 písm. c O. s. p.), ktorej sa dovoľáva žalovaný. Naplnenie uvedeného dôvodu prípustnosti vidí žalovaný v tom, že žalobca bol vymazaný z obchodného registra a spoločnosť C. P., s. r. o., nie je nadobúdateľom spornej pohľadávky. Skutkový dôvod, z ktorého dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania, by skôr zakladal prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. b) O. s. p, teda pre nespôsobilosť byť účastníkom konania. Vychádzajúc z § 242 ods. 1 O. s. p., dovolací súd preskúmal prípustnosť dovolania z oboch uvedených dôvodov, i keď sa dovolateľ prípustnosti podľa § 237 písm. b) nedovoľával.

Spôsobilosť byť účastníkom konania má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva (§ 18 O. s. p.). Každý môže pred súdom ako účastník samostatne konať (procesná spôsobilosť) v tom rozsahu, v akom má spôsobilosť vlastnými úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti (§ 20 O. s. p.).

Žalobca bol v čase podania žaloby právnickou osobou – obchodnou spoločnosťou zapísanou v obchodnom registri. Mal spôsobilosť mať práva a povinnosti (§ 56 ods. 1 Obch. zák. Obč. a § 18 ods. 1, 2 Obč. zák.). Mal teda aj spôsobilosť byť účastníkom občianskeho súdneho konania. Ako obchodná spoločnosť mal štatutárne orgány zapísané v obchodnom registri (konateľov), ktorými konal, nemôžu byť preto pochybnosti o tom, že mal procesnú spôsobilosť. Napokon strata procesnej spôsobilosti, ktorej sa žalovaný dovoľáva, nie je dôvodom pre zastavenie konania ale pre postup podľa § 109 ods. 1 písm. a) O. s. p.

Spôsobilosť byť účastníkom konania žalobca 29. februára 2008 stratil vymazaním z obchodného registra (§ 68 ods. 1 Obch. zák.) Tým stratil aj procesnú spôsobilosť. Strata spôsobilosti byť účastníkom konania zánikom právnickej osoby je dôvodom na zastavenie konania len ak nemá právneho nástupcu. Procesného nástupníctva po pôvodnom žalobcovi sa dovoľáva spoločnosť C. P., s. r. o. Tak ako uviedol odvolací súd, po zániku žalobcu už nemôže tretie osoba navrhnúť zmenu účastníctva podľa § 92 O. s. p. Ak zanikne žalobca a stratí tým spôsobilosť byť účastníkom konania, súd bez ďalšieho pokračuje v konaní s právnym nástupcom (§ 107 od. 4 O. s. p.). Keďže nikoho nemožno nútiť, aby sa stal aktívnym účastníkom konania, právny nástupca žalobcu musí prejavovať úmysel (vôľu) stať sa účastníkom konania miesto svojho právneho predchodcu. Právne nástupníctvo

a tým ani procesné nástupníctvo nie je viazané na nato, či nástupcovi patrí právo (pohľadávka), ktorá je predmetom konania. Ustanovenie § 107 ods. 4 upravuje prechodu len procesných práv a povinností. Dôsledkom skutočnosti, že právnenému nástupcovi nepatrí právo, ktoré je predmetom konania, je zamietnutie žaloby. Nemôže však byť dôvodom pre odmietnutie jeho procesného nástupníctva ani pre zastavenie konania. Žiada sa poznamenať, že postúpenie pohľadávky nezakladá právne nástupníctvo.

Súd prvého stupňa sa otázkou nástupníctva nezaoberal a nesprávne rozhodol o zámene účastníkov podľa 92 O. s. p. Odvolací súd správne jeho rozhodnutie zrušil. Súd prvého stupňa sa bude musieť zaoberať otázkou, či žalobca zanikol s právnym nástupcom. Ak má právneho nástupcu musí bez s nim pokračovať v konaní. Ak dospeje k záveru, že nástupcu nemá, musí konanie zastaviť.

Nebol naplnený žiaden z dôvodov zakladajúcich prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. b, c O. s. p. Dovolateľ neuvádza žiadnu skutočnosť, ktorú by bolo možné podriaďiť pod niektoré z ďalších ustanovení § 237 O. s. p., zakladajúcich prípustnosť dovolania, a dovolací súd ani pri preskúmaní rozhodnutia a konania, ktoré rozhodnutiu odvolacieho súdu predchádzalo, podľa § 242 ods. 1 O. s. p., žiadnu takúto skutočnosť nezistil.

Dôvody uvádzané žalovaným, pod 2 a 3 (postihnutie konania inou vadou, nesprávne právne posúdenie veci) síce môžu zakladať dôvodnosť dovolania, avšak súd môže na ne prihliadať len ak je dovolanie prípustné. Z uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie ako neprípustné podľa § 218 ods. 1 O. s. p. v spojení s ustanovením 243b ods. 4 O. s. p., ako neprípustné odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. augusta 2011

JUDr. Peter Dukes, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lucia Blažíčková